Siyasî icmal

On iki günün manası

Mihver devletlerinin tecavüzüne uğrayan milletler listesinin yeni bir tecavüzle kabarmasındanberi tam on iki gün geçmiştir. Fakat bu defaki tecavüz dalgası tam manasile bir kayaya çarptı ve aziz komşumuz ve dostumuz Yunanistan, tâ esatir devrine dayanan ırkî ve millî asaletini bütün dünyaya bir kere daha göstermek imkân ve fırsatını elde etti.

Mihver devletlerinin tecavüzüne karşı milletler, ellerini kaldırmakla ve teslim olmakla mukabele edeceklerine göre, Yunanistanın da ayni şekilde hareket etmesi bekleniyor, hatta bu şekilde hareket edeceğine inanılıyordu. Geçen on iki gün zarfında harb kısmen Arnavudluk topraklarında, kısmen Yunan topraklarında, aşağı yukarı müsavi şartlar içinde cereyan ettiğine bakılırsa, Yunanistandan da teslim olmaktan başka bir şey beklenmediği vuzuhla anlaşılır. Bunun manası, mihver devletlerinin şimdiye kadar korku salmakla ve milletlerin maneviyatını sarsmakla kazandıkları muvaffakiyetlere güvenerek, yalnız harbetmiyerek değil, hatta harbetmek için hazırlanmağa ve bu hazırlık sayesinde harbin ilk günlerinde göz kamaştırıcı ve göz yıldırıcı zaferler kazanmağa dahi tahammül görmemeğe başladıklarıdır. Bunu ister Fransa gibi büyük milletlerin kolayacak teslim olmalarının verdiği gurur ve tekebbür neticesi sayınız, ister küçük milletlerin hayatile istihza eseri telâkki ediniz, muhakkak olan nokta İtalyanın gerek bu gurur ve tekebbürde, gerek bu istihzada hissedar olmadığı idi. Fakat İtalya da kendini mihverin her zaferinde tabii bir hisse sahibi saydığı için bu tekebbür ve istihzayı Yunanistana karşı tatbik etmek istemişse de bu hattı hareket, Yunanistanın kahramanca mukavemeti karşısında iflâs etmiştir. Daha şimdiden Almanyanın İtalyaya yardım etmesinden bahsolunduğuna, ve bu yardımın hangi yoldan yapılabileceğine dair bir sürü ihtimaller ileri sürüldüğüne bakılırsa, Almanyanın da kendi müttefikine pek fazla güvenmediği tavazzuh eder.

Alman yardımının İtalyaya erişip erişmiyeceği, henüz bu günün meselesi olmadığı için onu mütalea etmeyi ileriye bırakabiliriz. Bugünün hakikati, Yunanistanın canlı ve kuvvetli mukavemetidir. Ve bu mukavemetin sürekli olacağını gösteren delâildir.

Yunanistan, bu mukavemetle, millî şeref ve haysiyeti korumakta tereddüdü olmıyan bir millet olduğunu ispatla kalmamıştır. Bundan başka mihver tarafından milletlerin gözünü yıldırmak için takib olunagelen siyasetin de şerefli milletler nazarında bir kıymeti haiz olmadığını da göstermiştir. Bu yüzden Yunanistanın mukavemeti, bugünkü büyük harb tarihinde bir dönüm noktası telâkki ediliyor ve bu dönüm noktası mihver hesabına bir talihsizlik başlangıcı telâkki ediliyor.

Tecavüz siyaseti, her millete baş eğdirmek istediğine göre Yunan mukavemeti bu siyasetin iflâs hüccetidir.

Şerefli Yunan milletinin bu asil mukavemete yakışan zaferlere kavuşmasını ise gayet tabii bulduğumuzu söylemeğe hacet görmeyiz.

Ömer Rıza DOĞRUL

Bursada bir kaza

Bursa 8 (Telefonla) — Ata Hüsamedin mahallesinden Receb Kocataşın evindeki mutfak tamir edilirken duvar yıkılmış, altında kalan amele 32 yaşında Nuri yaralanmıştır.

2789 ırkdaşımız Türk tabiiyetine alındı

Ankara 8 (Telefonla) — Rumanya, Bulgaristan, Yunanistan ve diğer yabancı memleketlerden hicret veya iltica suretile memleketimize gelmiş olan 2789 ırkdaşımız Türk vatandaşlığına alındılar.

SON HABERLER

Egede ziraî faaliyeti arttı

32 milyon kilo tutan tütün rekoltesinin müşterisi çok...

İzmir 8 (Muhabirimiz bildiriyor) — Son yağmurlar mıntakamızda faydalı ve bereketli olmuştur. Tarlada nadas ve zer'iyat hazırlığı, vilâyette de işçilere verilecek tohumluk buğday için faaliyet devamdadır. Tütün rekoltesi kânunuevvelin ilk haftasında açılacaktır. Rekolte 32 milyon kilo tahmin edilmektedir. Firmalar mübayaa hazırlığı yapmışlardır. Amerikalılar 10 - 12 milyon kilo miktarında mübayaat yapacaklardır. İngiltere ticaret birliğinin de mühim miktarda mübayaat yapması beklenmektedir.

Bir habere göre Amerikan tütün kumpanyalarına aid olmak üzere limanımızdan tütün alarak giden iki Yunan vapurundan biri harb dolayısile Golosta, diğeri de Kavalada kalmışlardır.

Orhan Rahmi

Sudanda Gallabat'ın zaptından sonra

[Baştarafı 1 inci sahifede]

da Gallabatın zaptı hakkında tefsiratta bulunan Röyterin diplomatik muhabiri yazıyor:

Bu şehrin zaptı sevkıceyşî veya askeri bakımdan hususî bir ehemmiyeti haiz olmamakla beraber, hâdise, mezkûr harb sahnesindeki harekâtta talihin değişmiş olduğunu göstermesi itibarile mühimdir. Şimdiye kadar İngilterenin seyyal müdafa siyaseti bir sıra çekilmeleri icab etmiştir. Bu çekilmeler ehemmiyetsiz olmakla beraber manevî bakımdan pek de hoş değildi. İngiliz Somalisinin, Moyale'nin ve Gallabatın elde bulundurulması güç şilen muazzam işin yanında ehemmiyetsiz bir şeydir. Fakat şimdiye kadar hareketler yalnız bir istikamette yapılmıştır. Teması mevcud olan bütün noktalarda düşmanın faik kuvvette olması kendisine İtalyan matbuatı tarafından pek tabiî olarak ziyadesile izam edilen muvaffakiyetler temin eylemiştir.

Gallabatın zaptı metod değişikliğinin mukaddemesidir.

Eden, Londrada

Londra 8 (a.a.) — Harbiye Nazırı Mister Eden bu gün İngiltereye döndü.

Arab birliğinin teminine çalışılıyor

Kahire 8 (a.a.) — Al - Ahram gazetesine göre, Arab mahfilleri bu günkü vahim hâdiseleri karşılamak üzere Yakınsarktaki Arab memleketleri arasında bir birlik projesini münakaşa ve tetkik etmektedirler.

Gazetenin öğrendiğine göre, ilk görüşmeler neticelenince, Mısır hükümeti Suriye, Filistin, Irak ve İbnissüud Arabistanını ihtiva edecek olan bu birliğe iltihaka davet edilecektir. Efganistanla İranın da iltihakları mümkün görülmektedir.

Ürdün Emiri Abdullahın halen Mısıra yaptığı ziyaret Kahirede bu sayialar bahsinde çok büyük bir alâka uyandırmıştır.

Konyada petrol buhranı önleniyor

Konya 8 (Muhabirimiz bildiriyor) — Konyada petrol ve benzin buhranı başgöstermişse de hükûmet, bu buhranı önleyecek tedbirler almaktadır.

Ekmek fiatları da bir miktar artmış, ikinci nevi ekmek on bir buçuk, birinci nevi on iki buçuk kuruşa çıkmıştır. Fiatların biraz daha artması muhtemel görülüyor. Mangal kömürünün toptan kilosu 8 kuruştur. Odunun kilosu iki kuruşa satılmaktadır. Alınan tedbirler sayesinde odun ve kömür fiatlarının düşmesi beklenmektedir.

M. Çankaya

Hava müdafaası için tedbirler

Bursa köylerinde paraşütçülere karşı ekipler teşkil edildi

Bursa 8 (Muhabirimiz bildiriyor) — Vilâyetin küçük köylerinde hava müdafaası için esaslı tertibat alınmıştır. Jandarma kumandanlığı köylerde birer mangalık, nahiye merkezlerinde de ikişer mangalık, paraşütçülere karşı müsellâh taarruz grupları teşkil etmiştir. Bu grupların manga başlarına birer dürbün verilmiştir. Bunların hepsi askerlik yapmış kimselerdir. Koluarında birer kırmızı band vardır. Bu teşkilâta mensub olanlar bu gün şehirde bir geçid resmi yapmıştır.

Musa Ataş

Balkanlar Vaziyetindeki Ciddiyet

[Başmakaleden devam]

koymuş olacaktır. Beşeriyet yirmi asırlık tarih merhalesini nihayet bu akıbette karar kılmak için katetmiş değildir. Balkanlı milletlerin her şeyden önce millî istiklâllerine bağlılıkta her zamandan ziyade hassas olacakları acayib bir devir yaşayoruz. Aralarında başkaca her hangi bir ittifak bağı olmasa yalnız bu istiklâl aşkı Balkanlı milletler için bir ittihad parolası olmağa kâfidir. Her Balkanlı millet istiklâline şiddetle bağlı ve icabında bunu müdafaaya azimkâr olunca bütün Balkanlıların kendiliğinden gelen bir tesanüdle münferid ve müşterek vaziyetlerini kurtarmakta çok kuvvetli bir manzara arzedeceklerinde şüphe yoktur.

Yunanistan büyük bir devletin haksız taarruzuna karşı milletin bütün ittihadile ve olanca fedakârlığile kendi varlığını ve istiklâlini müdafaa ederken bütün Balkan memleketlerine güzel bir örnek oluyor. Denebilir ki Yunanistan bugün yalnız kendisini değil, belki bütün Balkanları müdafaa etmekte önayaklık etmektedir. Bu vaziyetteki bir memlekete elden gelebilecek yardımları yapmak diğer Balkanlıların vazifeleri; hele onu ifa ettiği mukaddes vazifede müşkülâta uğratmamak diğer Balkanlıların en hayatî menfaatleri icabıdır.

Filhakika Yunanistana her hangi Balkanlı bir memleket tarafından çıkarılacak her hangi derecesinde bir zorluk, Balkanlılık bakımından sadece bir ihanet diye telâkki olunacak bir hareket teşkil eder. Öyle bir hareket Balkanlılığa muzır ve onu yapacak millete muzırdır. O türlü hareketleri düşünerek öyle davranmak isteyebileceklere sadece şunu söyleriz:

Elinizden iyilik gelmiyorsa bari fenalık etmeyiniz. Çünkü bu fenalığın cezasını akıbet kendiniz çekeceksiniz.

Hulâsa Balkanlarda vaziyet çok ciddidir. Takib ettiği dürüst siyaset itibarile vazifesini müdrik olan Türkiye, diğer Balkanlıların bu ciddî ve hayatî vaziyeti olanca ehemmiyetile gözönünde tutmalarını temenni eder.

YUNUS NADİ

Ücretli memurların maaşa geçirilmeleri için tetkikler

Ankara 8 (Telefonla) — Devlet dairelerinde çalışan daimî ücretli memurların kadroları son kanunla derecelendirilmişti. Bu memurların maaşlı memur olmaları imkânlarını tetkik için bütün Vekâletler delegelerinden müteşekkil ve Maliye Müsteşarı Cemal Yeşilin reisliğindeki komisyon bugün de çalışmalarına devam etti. Vekâletlerin ücretli memur kadroları hakkındaki teklifleri ve maaşa geçirildiği takdirde bunun bütçe üzerindeki muhtemel tesirleri bu toplantıda tetkik olunmuştur.

Sovyetlerin büyük bayramı

Mareşal Timoçenko "Her ihtimale karşı Kızılordu hazırdır,, dedi

Moskova 8 (A.A.) — Röyter: Dün inkılâbın 23 üncü yıldönümü münasebetile Kızıl meydanda büyük merasim yapılmıştır. Müdafaa Komiseri Mareşal Timoçenko, bir nutuk irad ederek Stalinin âkılâne sulh siyasetinden sitayişle bahsetmiştir. Mareşal, Kızılordunun mukaddes vazifesini ifaya her zaman amade bulunduğunu kaydettikten sonra, gergin ve muhtelif sürprizlerle dolu olan beynelmilel vaziyette azamî derecede müteyakkız bulunmak ve ecnebi düşmanların ihdas edecekleri hiçbir hâdisenin ve müracaat edecekleri hiçbir hilenin gafil avlayamaması için tehlike ve bir askerî tarrruz karşısında bütün devletin seferber ve hazır bulundurulması lâzım geldiğini söylemiştir.

Mareşal Timoçenko, sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Sovyetler Birliği hududlarının emniyetini müdafaa ve devletin menfaatlerini vikaye ederek hududlarını Finlandiya körfezi, Baltık denizi ve Tuna kıyılarında mühim surette ilerletmiştir. Kapitalist âlemi boyun eğmeğe mecbur olmuştur. Bu, memleketimizin müdafaa kabiliyetini artırmak bakımından fevkalâde ehemmiyeti haizdir. Fakat icraatımız her ne olursa olsun bundan gurur duyarak elde edilen muvaffakiyetlerle iktifa ederek duramayız. Her türlü tesadüflerle dolu bugünkü gergin enternasyonal vaziyette azamî uyanıklık göstermeğe ve Stalin'in direktiflerini hatırlamağa mecburuz: «Askerî tecavüz tehlikesini karşılamak, hiçbir tesadüfün ve haricî düşmanlarımızın hiç bir manevrasının bizi gafil avlamasına mâni olmak için bütün milletimizi daimî seferber haide bulundurmak lâzımdır.»

Cephelerde son harekât

[Baştarafı 1 inci sahifede]

dükkânlara, sınaî müesseselere birçok isabetler olmuşsa da nüfusça zayiat nispeten azdır.

Müstemlekelerde şayanı kayıd bir hareket olmamıştır.

Hulâsa: 11 gün devam eden harekâttan sonra İtalyanlar dün de bir netice alamamışlardır. Cephenin şimal kısmındaki Yunan tazyiki devam etmekte, İtlayan ilerlemesi ise, nispeten daha kolay olan sahil mıntakasında inkişaf etmektedir. İtalyanlar Kalamis deresini geçmişlerse de nereye kadar ilerlemiş olduklarını bildirmediklerinden bu ilerleme şayanı dikkat olmamak lâzım gelir.

Yunanistana olan İngiliz yardımı artmaktadır. Müteakib günler zarfında, Yunanistan dahilindeki üsler hazırlanacak ve bütün vasati ve cenubî İtalyanın, hava kuvvetleri tarafından bombardımanı kabil olacaktır. Bu taarruzun, İtalyan donanmasının iltica etmiş olduğu Adriyatik şimal sahilindeki harb limanlarına kadar temdidine intizar etmek lâzımdır.

İzmirde ekmek fiatlarının istikrarı

İzmir 8 (Telefonla) — İzmir merkezile kazalardaki ekmek fiatları arasında farklar görülmüş, bugün valinin riyasetinde bir toplantı yapılarak farkların izalesi ve ekmek fiatlarının kazalarda normal şekilde tespiti takarrür etmiştir.

Vaziyetten Ticaret Vekâleti de haberdar edilmiştir.

Teklif ediyoruz!

Türk - Sovyet futbolcularını karşılaştırmak iki taraf spor âlemi için çok faydalı bir hâdise olur

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

Bir kış sporu olan güreşin düştüğü bu endişeye yarın atletizm, susporları ve tenis gibi yaz sporlarının ve hatta faaliyeti diğer sporlardan daha kesif olan futbolun da düşmiyeceği temin edilemez.

Harb haddi zatında böyle spor temaslarına bir engel olmasına rağmen muharib devletler bu temasları ihmal etmemekte, aralarında spor vadisinde de yarışıp boy ölçüşmededirler. Ancak bu temasların sahası komşuluk sınırlarından ileri geçememektedir. Bizim de şimdiden ayni mikyas dahilinde beynelmilel spor temasları aramamız başlıca spor branşlarımızın inkişafı bakımından pek lüzumludur. Bunun için düşünebileceğimiz memleketler arasında Yunanistan ve Yugoslavyanın evvelâ harb, sonra da seyahat güçlükleri bakımından bizi tatmin etmiyeceği şüphesizdir.

Bulgar komşularımızın yeni bir spor teşekkülü kurmakla meşgul olmaları ve bir kısım spor şubelerinin beynelmilel temaslara girecek derecede inkişaf etmediği kanaatinin hâkim olması onlarla da temas ümidini kestirmiştir.

Son Balkan oyunlarına da ayni endişe ile girmediklerine göre Bulgarlarla da hemen bir spor teması melhuz değildir. Rumenler, genclik teşkilâtının lâğvi ve ona bağlı olan spor federasyonlarının muallâkta ve âtıl bir vaziyette bulunuşları onları da haricî temaslardan alakoymuştur.

O halde?

O halde geniş sporcu kütleleri ve bu kütlelerin vâsi ve çeşidli spor branşlarile komşu ve dost Sovyet Rusya kalıyor.

Türk sporcuları senelerce Sovyet sporcularile pek samimî temaslar yapmışlar, mütekabil istifadeler temin etmişlerdir.

İki eski dostun genclikleri arasındaki bu temasların sporda olduğu kadar iyi ve samimî komşuluk hislerinin gelişme sindeki hizmetleri söz götürmez bir hakikattir.

Türk sprorunun beynelmilel temaslarda kendine mahsus kalite ve kabiliyetini izhar edebilmesi ve komşularının meziyetlerinden faydalanması için eskisi gibi Sovyet sporcularile temas imkânlarını aramasını pek faydalı görmekteyiz.

Şimdi teknik tafsilâtına girmeğe lüzum görmediğimiz bu hayırlı ve tecrübe edilmiş hareketi tekrar uyanmış görmekle bahtiyar olacağız.

Spor teşekküllerimizin bu yoldaki teşebbüslerini hükûmetimizin ve bizde pek iyi intıbalar bırakmış olan dost Sovyet sporculuğunun hüsnü telâkki edeceğinden de emin bulunmaktayız.

İtalya, Tancaya denizaltı gemileri göndermiş

İngiliz büyük elçisi tahkikat yapıyor

Londra 8 (a.a.) — Reuter ajansının diplomatik muhabirinin salâhiyetli bir kaynaktan öğrendiğine göre, Madrid-deki İngiliz büyük elçisi Sir Samuel Hoare Tancaya İtalyan denizaltılarının muvasalatı ve bu arazinin statüsünde değişiklikler vukuu hakkında tahkikatına devam etmektedir. Bu hususta tahkikatın hitamından evvel hiç bir şey neşredilmiyecektir.

İspanya Harbiye Nazırı döndü

Madrid 8 (a.a.) — Harbiye Nazırı General Varela, Kanarya adalarile cenubî Afrikadaki İspanyol arazisinde yapmış olduğu teftiş seyahatinden, tayyare ile dün Madride dönmüştür.

İzmitte bir kadın çocuğunu öldürdü

İzmit 8 (Muhabirimiz bildiriyor) — Bugün İzmitte feci bir cinayet işlenmiştir. Tahkikat sonunda zabıtanın vardığı neticeye göre hâdise şöyle olmuştur: Koç mahallesinde oturmakta olan Hayriye adında bir kadın, bir müddettir beraber yaşadığı âşıkı Hasanla evlenmek istemiş; fakat Hasan, kadının dört yaşındaki oğlu Sabahaddini, engel addederek bu teklife pek yanaşmamıştır. Hayriye bu vaziyette küçük çocuğunu zehirleyerek öldürmüştür. Bu feci cinayet muhitte büyük bir nefret tevlid etmiştir.

Katil Hayriye ve âşıkı Hasan tevkif edilmişlerdir.

Cevdet

Yunan mukavemeti

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

düellosu devam etmektedir.

Atinaya gelen ve henüz teeyyüd etmiyen bazı şayialara göre, Arnavudluktaki İtalyan kumandanı geri alınarak yerine genelkurmay başkanı Mareşal Badoglio tayin edilmiştir.

Atinadaki Amerikan mahfillerinde ısrarla dönen haberler Arnavudlukta müşkülâttan ve galeyandan bahsedilmektedir.

Ayni mahfillere gelen diğer haberlere göre de, İtalyan sivil Yunan halkına karşı taarruzlara devam için daha kuvvetli ve daha seri tayyare teşekkülleri göndermektedir.

Yunan kıtaatının kahramanca mücadelesi

Londra 8 (a.a.) — Burada salâhiyettar bir membada beyan edildiğine göre, dünkü -perşembe- tebliğde bahsedilmiş olan Yunan kuvvetlerinin hafif ricati tamamile mevzii mahiyettedir ve umumi vaziyet memnuniyete şayandır. İtalyan cüzütamlarının ihata edilmiş oldukları merkezî mıntakada malzeme iğtinamı devam etmektedir. Yunanlılardaki taarruz ve mukabil taarruz ruhu harbin başlangıcında olduğu gibidir.

İtalyanların Epirde Yunan mevzilerine karşı yapmış oldukları mevzii hücumlar tardedilmiş ve bütün cephede bir topçu düellosu olmuştur.

Perşembe akşamı neşredilmiş olan Yunan tebliğinin başlıca fıkraları bunlar olup mezkûr tebliğde ezcümle şöyle denilmektedir:

Korfu adasile dahildeki bir takım şehirlerle kasabalar bombardıman edilmiştir. Bir kaç ölü ve yaralı vardır. Bir İtalyan bombardıman tayyaresi, tayyare dafi topları tarafından düşürülmüştür.

Bir Yunan piyade müfrezesile itfaiye efradının 5-6 teşrinisani gecesi «cür'etkârane bir hareket» yapmış oldukları tebliğde beyan edilmektedir. Bu müfreze ile efrad, Yunan toplarının endahtı neticesinde Yunan hatları önünde âtıl bir hale gelmiş olan 9 tankı tahrib etmişlerdir.

Sahil cephesinde İtalyan tazyiki

Londra 8 (a.a.) — Londra resmi mahfilleri Arnavudluktaki Göricenin henüz İtalyanların elinde olduğunu bildirmektedirler.

Yunan arazisinde bulunan Slemnice civarında küçük bir Yunan ilerleyişi kaydedilmektedir.

Son haberlere nazaran, İtalyanlar sahil cephesinde büyük bir tazyik icra etmektedirler.

İtalyanlar köyleri ve koyun sürülerini bombardıman ediyorlar

Atina 8 (a.a.) — Dünkü akınları esnasında İtalyan bombardıman tayyareleri akınlarını Arnavudluk hududunda bulunan küçük köylere inhisar ettirmişlerdir. Bu akınların kurbanları koyun sürüleri teşkil etmiştir. Yollar üzerine de hücumlar yapılmış ise de hiçbir hasar yoktur.

Yunanistan sanatoryomlarında tedavide bulunan veremliler» «kendilerini ölüme mahkûm addettikleri cihetle her türlü fedakârlığa amade gönüllü olarak Yunanistan ordusuna ithal edilmelerini General Metaksas'a bir mektub yazarak taleb etmişlerdir.

Avlonyaya yapılan baskın

Atina 8 (a.a.) — Yunanistanda bulunan İngiliz hava kuvvetlerine mensub bir tayyare teşekkülü çarşamba günü Avlonya tayyare meydanı üzerine çok muvaffakiyetli bir akın yapmıştır. Bazı tayyareler üzerine bir çok tam isabetler kaydedilmiş ve bunların tamamen imha edildiği görülmüştür. Diğer tayyarelerin pek yakınına düşen sair bombalar bunları ciddî hasarlara uğratmıştır.

Meşhedler Akasında FELEK

Kanlıca koyunda gazel

Hakikatin suçu sade acı olışı değildir. Mubarek kendini işittirmek için kuyuya inmiştir.

O kadar inadcı olmayıp da etrafına baksaydı müezzinden ibret alırdı.

Sesini işittirmek istiyenin, sesini yükseltmesi kifayet etmez. Kendi de biraz irtifa almalıdır.

Tristan Bernard adında bir Fransız muharriri vardır. Nüktedan bir adamdır, bilirsiniz.

Pariste konefrans ismi altında verdiği (meddah) seanslarına tıklım tıklım dolu bir serviyetle gelir ve dinleyicilerine bunları gösterdikten sonra:

— Madamlar, mösyöler! Bu çantada gazete kuporları vardır. Haaa! Telâş etmeyin! Bunları okuyarak sizi tıraş edecek değilim. Şu oturduğum koltuk biraz bodur da bu gazetelerin üstüne otururak yükseliyorum. Sesim daha iyi işitilsin diye!

Der, sözüne öyle başlarmış.

Gazetelerin bir sesi iyi işittirme vasıtası olduğu en orijinal şekil budur.

Hoca Nasreddin bir gün hamamda yıkanırken kayabaşı okumak istemiş. Aman, sesi bir güzel gelmiş, bir güzel gelmiş ki sormayın!. Hamamdan çıkar çıkmaz, vakitli vakitsiz düşünmeden hemen koşmuş mescide. Minareye çıkıp essalât vermeğe başlamış. Merhumun, hesabca sesi pek güzel değilmiş. Geçenlerden biri seslenmiş:

— Be adam! Bu kerih sesle böyle vakitsiz essalât verilir mi?

Hoca cevab vermiş:

— Bir hayır sahibi çıkıp buraya bir hamam yapsa da sen seyretsen benim sesimi!

Hayatta iyi sanılan nice sesler Hocanınki gibi güzel akisler yapan yerlerde dinlenmiştir. Bu akisleri ortadan kaldırırsak acaba o edayı, o halâveti, o tatlılığı bulabilir miyiz?

Ses meraklıları eskiden Kanlıca koyuna gidip orada gazel okurlarmış.

İyi sesi dinletmek, daha doğrusu sesini iyi dinletmek istiyenler elden geldiği kadar gazel okuyacak bir Kanlıca koyu aramalıdırlar. Bu, hem söyleyenler, hem dinleyenler için rahat olur.

FELEK

MEVLİDİ NEBEVÎ

Şehrimizin maruf Hafızlarından mevlidhan Hafız Sadeddin Kaynak, Hafız Rıza, Hafıza Emine Sönmezışık, Hafız Bürhan, Hafız Mecid Sesigür, Hafız Mahmud, Hafız Osman, Hafız İbrahim, Hafız Nuri, Duagû Ercümend ile 20 kişilik tevşihçilerin iştirakile yarınki pazar günü ikindi namazını müteakib Eminönü Yenicamii şerifinde

NİMET ABLA

tarafından mevlidi şerif okutturulacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

— Hiçbir kahramanın tarihine yazılmıyan bir şeref...
— Hiçbir yiğitin fedakârlığına benzemiyen bir ateş...
— Hiçbir insan kudretinin yaratamıyacağı bir harika...

Türkçe
Gönüllü Kahraman
GARY COOPER RAY MİLLAND ROBERT PRESTON
Bugün LÂLE sinemasında
— Günün en mühim hâdisesi: Son Akdeniz harbi
TÜRKÇE PARAMUNT JURNAL
Seanslar 1 — 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 da
Geceleri lüks balkon numaralıdır. Tel: 43595

Bütün İstanbul halkının sabırsızlıkla beklediği cihan şaheseri
MANDRAKE
(Sihirbazlar Kralı)
Her sene gibi bu sene de yalnız en müstesna filmleri temin eden İstanbulun en çok rağbet gören, en büyük sineması
Şehzadebaşı FERAH Sinemada
ÖNÜMÜZDEKİ ÇARŞAMBADAN İTİBAREN

SAKARYA SİNEMASINDA
1 — Edebiyatın en meşhur tarihçesi...
MARC TWAİN'in ölmez eseri...
KAÇAK KORSANLARI
Renkli ve fransızca sözlü bir şaheser.
2 — (İstanbulda ilk defa) BOĞUCU CANAVAR
REX LEASE ve MİSCHA AUER tarafından.

BUGÜN MELEK Sinemasında
BÜYÜK VALS'in bile şöhret ve muvaffakiyet rekorunu kıran SENENİN EN NEFİS FİLMİ
BALALAYKA
Baş rollerde:
NELSON EDDY — İLONA MASSEY
Bugün seanslar saat: 12,45 — 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 dadır.

Bu hafta SARAY Sinemasında
HAZIM — VASFİ RIZA — CAHİDE — ELEFTERİYA
tarafından oynanan dayanılmaz derecede eğlenceli
AKASYA PALAS
Komedisinde seyircilerini kahkahalarla güldürmekte devam ediyor.
Seanslar: Saat 1 — 2,30 — 4,30 — 6,30, suare 9 da

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig*

1

Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

Levazım subayı Hofmiller anlattı:

— Bütün mesele, istemiyerek yaptığım bir beceriksizlik, Fransızların dediği gibi bir «gaf» yüzünden oldu. Sonra, bu gafı tamir edeyim, dedim. Fakat, saatin, yerinden oynayan bir çarkını yerleştirirken acele edince, ekseriya, bütün mekanizma bozulur. Bugün bile, aradan seneler geçtiği halde, beceriksizliğimin nerede bitip, hatamın nerede başladığını bi rtürlü kestiremiyorum. Belki de bunu ebediyen tayin edemiyeceğim.

O tarihte yirmi beş yaşındaydım ve bir Ühlan alayında mülâzımdım. Askerlik mesleğine karşı hususi bir meyilim, yahud hakiki bir istidadım olduğunu iddia edemem. Şu var ki, eski Avusturyada, bir devlet memurunun evinde, fakir bir sofranın etrafını almış, aç karınlı iki kız, dört de erkek çocuk bulunursa, bu çocukların istidadını sormağa takat kalmaz. Ailenin ihtiyaclarına feda edilirler. Nahiye mektebinde, okuya okuya gözleri zaten harab olan erkek kardeşim Ulrich papaz mektebine verildi. Beni de, vücudümün gürbüzlüğü sayesinde, askeri mektebe yazdırdılar. Oradan itibaren, hayat yumağı, hiç zahmetsiz kendiliğinden çözülür. Devlet, her ihtiyacınızı görür. Birkaç sene zarfında, siz hiçbir masrafa girmeden, saz benizli bir delikanlıyı, önceden tespit edilmiş bir kalıba göre, bıyıkları terlemeğe başlamış bir mülâzım olarak yetiştirir; hizmete amade bir halde, orduya teslim eder. İmparatorun yıldönümüne tesadüf eden günün birinde -henüz on sekiz yaşında yoktum- imtihandan geçtim ve az sonra, yakama bir yıldız diktiler. İlk merhaleyi aşmıştım ve artık, bütün terfi devresi, mihanikî bir şekilde, zarurî vakfelerile geçecek, tekaüd maaşına ve kötürümlüğe kadar sürüp gidecekti.

Ordunun en asil ve en pahalı şubesi olan süvarîliği de, ben şahsan hiç arzu etmiş değildim. Bunu istiyen yengem Daisy idi. Babamın büyük kardeşi, maliye nezaretindeki vazifesini bırakıp, daha kârlı bir iş olan banka direktörlüğüne geçtiği sırada, bu yengemle evlenmişti ve yengemin ikinci kocasıydı. Hem zengin, hem gösteriş budalası bir kadın olduğu için Hofmiller ailesinden bir ferdin, piyade sınıfında hizmet ederek aileyi küçük düşürmesine tahammül edemiyordu. Bu merakım, ayda yüz kuron da maaş bağlamak suretile takviye ettiği için, üstelik bir de teşekkür etmek mecburiyetindeydim. Süvari zabiti olmaktan, hatta lâalettayin askerlik mesleğinden hoşlanıp hoşlanmadığımı sormak ise hiç kimsenin aklından geçmediği gibi, bunu ben kendim de düşünmemiştim bile. Eğer üstünde bulundukça rahatım yerindeydi, fazlasını aramıyordum.

1913 senesi teşrinisanisinde, bilmem hangi şubeden gelen anî bir emir üzerine, bölüğümüz Jaroslau'dan kalkıp, Macar hududunda küçük bir şehre gitti ve orada karargâh kurdu. Bu küçük şehrin isminin ehemmiyeti yok. Çünkü, ayni üniforma üzerinde iki düğme biribirine nekadar benzerse, bir Avusturya karargâh şehri de ötekine o kadar benzer. Onda da, ötekinde de, ayni binalar, ayni şekilde kurulmuştur. Bir kışla, bir manej, bir talimhane, bir zabitan kazinosu; fazla olarak üç otel, iki kahvehane, bir pastahane, bir meyhane ve üçüncü derece bir müzikhol. Bu müzikholde, yaşı geçkin bir kaç kadın artist vardır ki, iş saatleri haricindeki başlıca, meşgaleleri, zabitlerle bir senelik gönüllüler arasında, hiç nazlanmadan mekik dokumaktır. Kışla hayatı, her tarafta birdir; kaskatı ve asırlık ayni nizamnamenin saatlere böldüğü, eğlencesi kıt, ayni yeknesak faaliyet demektir. Zabitan yemekhanesinde ayni çehreler ve ayni muhavereler, kahvede ayni iskambil oyunları ve ayni bilârdo. İnsan bazan düşünür de, Cenabı Hakkın, bu şehirlerdeki yedi sekiz yüz damın üstüne başka başka semalar oturtmuş ve etraflarını biribirinden farklı manzaralarla kuşatmış olmasına hayret edeceği gelir.

Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, yeni garnizonumun, Galiçyadaki garnizona nazaran bir iyi tarafı vardı. Ekspres istasyonuydu ve bir taraftan Viyanaya yakındı, diğer taraftan, Budapeşteye pek uzak değildi. Süvari kıtalarında hizmet edenler çok zengin aile çocuklarıdır. Bilhassa bir senelik gönüllüler, yüksek aristokrat ailelere veya yüksek sanayi muhitlerine mensub genclerdir. Bu paralı delikanlılar, bir biçimine getiriyorlar, akşam beş trenile Viyanaya gidip, sabah iki trenile dönebiliyorlardı. Viyanada kaldıkları saatler zarfında da tiyatroya gidiyorlar, Ringde piyasa ediyorlar, macera arayacak vakit buluyorlardı. Hatta, bunların en müreffehlerinden bazılarının Viyanada evleri, bekâr odaları bile vardı. Fakat böyle kaçamaklar benim kesemin harcı değildi. Böyle olunca, yegâne eğlencem kahveden ve pastahaneden ibaret kalıyordu. Kâğıd oyunları da bana fazla pahalıya mal olduğu için, çoğu zaman, ya bilârdoya, yahud şatranca kalıyordum.

Bu sıralarda, bir ikindi üstü -zannederim 1914 mayısı ortalarında idi- pastahanede, rasgele bir oyuncu ile karşı karşıya oturuyordum. Bu adam «Altın Melek» eczanesinin sahibi ve şehrin belediye reis muaviniydi. Oynadığımız üç oyunu çoktan bitirmiştik. Gidecek bir yerimiz olmadığı için, yerimizden kalkmağa üşeniyor, tektük konuşuyorduk. Fakat, lâkırdı, dibine kadar yanmış bir sigaranın sönüşü gibi, tükenmişti.

Birdenbire kapı açıldı ve içeriye saldıran serin hava ile beraber, güzel bir genc kız girdi. Ceylân gözlü, mat renkli, şık giyinmiş, taşra kılığile hiç alâkası olmıyan ve asıl mühimmi, bu müthiş yeknesaklık ortasında yepyeni bir çehre teşkil eden bir genc kız. Maaleset bu güzel peri bize aldırış bile etmedi; hızlı ve çalâk tavırlarla, kuvvetli ve sporcu adımlarla ilerliyerek, bizim dokuz mermer masanın önünden geçti ve kasaya doğru yürüdü. Orada, bir düzine kadar pasta, çörek, ve likör ısmarladı.

Pastahane sahibi Grossmaier'in, bu genc kız karşısında, son derece hürmetle eğilişi, derhal nazarı dikkatimi celbetti. Ceketinin sırt dikişini, o zamana kadar, bu derece gergin hiç görmemiştim. Zabitlerin iltifatını, bermutad pek gevşek karşılayan (aybaşında ödemek üzere, kendisine borclandığımız sık sık vaki idi.

[Arkası var]